

Zoogdiervereniging

Advies konijnenschade Westerpark

Advies voor diervriendelijke terugdringen van konijnenschade

Jasja Dekker

Datum: 29 september 2009
Rapport: 2009.31 van de Zoogdiervereniging
In opdracht van: Stadsdeel Amsterdam

Advies konijnenschade Westerpark

Advies voor diervriendelijk terugdringen van konijnenschade

Datum: 20 oktober 2009

Auteurs:

Dr. Ir. Jasja J.A. Dekker

In opdracht van:

Stadsdeel Westerpark

Productie:

Zoogdiervereniging

Oude Kraan 8

6811 LJ Arnhem

tel: 026 - 3705318

fax: 026 - 3704038

e-mail: info@zoogdiervereniging.nl

website: <http://www.zoogdiervereniging.nl/>

Rapportnummer 2009.31

Status uitgave:	Rapport
Rapport nr.:	2009.31
Datum uitgave:	20-10-2009
Titel:	Advies konijnenschade Westerpark
Subtitel:	Advies voor diervriendelijke terugdringen van konijnenschade
Auteurs:	Dr. Ir. J.J.A. Dekker
Foto omslag:	Een konijnenhol in een grasmatt. Foto: Jasja Dekker.
Aantal pagina's inclusief bijlagen:	19
Project nr.:	2009.115
Naam en adres opdrachtgever:	Stadsdeel Westerpark, sector Beheer en Uitvoering, afdeling Projectenbureau Postbus 141, 1000 AC Amsterdam
Referentie opdrachtgever:	uw offerteaanvraag per email van Luc Sour van 18 augustus 2009
Akkoord voor uitgave:	Teamleider Onderzoek & Advies drs. J.B.M. Thissen

Dit rapport kan geciteerd worden als:

Dekker, J.J.A., 2009. Advies konijnenschade Westerpark. Advies voor diervriendelijke terugdringen van konijnenschade. Rapport 2009.031. Zoogdierverseniging, Arnhem.

De Stichting VZZ, onderdeel van de Zoogdierverseniging, is niet aansprakelijk voor gevolgschade, alsmede voor schade welke voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van werkzaamheden of andere gegevens verkregen van de Zoogdierverseniging. Opdrachtgever vrijwaart de Stichting VZZ voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing.

© Zoogdierverseniging /Stadsdeel Westerpark

Niets uit dit rapport mag worden veeelvoudig en/of openbaar gemaakt worden d.m.v. druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Zoogdierverseniging, noch mag het zonder een dergelijke toestemming worden gebruikt voor enig ander werk dan waarvoor het is vervaardigd.

Samenvatting

Stadsdeel Westerpark wordt geconfronteerd met toenemende graafschade in het sportpark Transformatorweg door wilde konijnen. Het park kent een populatie van tussen de 50-150 konijnen (inschatting stadsdeel). De dieren graven gaten in de sportvelden en onder trottoirs, en zorgen zo voor een risicovolle situatie t.a.v. persoonlijke ongelukken bij sporters, bezoekers en recreanten. Om die reden en om het afkeuren van het sportveld vóór te zijn, zoekt het stadsdeel naar de meest diervriendelijke en duurzame wijze om deze schade te voorkomen of maximaal te verminderen.

We adviseren in eerste instantie de beheeroptie “schadeherstel en ontoegankelijk maken hoofdveld” uit te voeren. Door plaatsing van hekken wordt het hoofdveld ontoegankelijk, waardoor schade niet meer zal voorkomen. Deze oplossing is het meest diervriendelijk. De dieren blijven op het terrein, de natuurwaarde (elders) wordt niet aangetast. en er ontstaat een minder grote werklust voor de terreinbeheerder. Het is daarbij zaak de hekken vandalismebestendig uit te voeren.

Wanneer de eenmalige investering voor het plaatsen van hekken rond het hoofdveld en de bijvelden echter te duur blijkt te zijn, adviseren we als alternatieve oplossing de dieren te vangen en te verplaatsen, in combinatie met konijnenwerende maatregelen bij de toegang van het sportcomplex. Het ongerief voor de konijnen is hierbij weliswaar tijdelijk hoog, en mogelijk blijven er enkele dieren achter of keren er dieren terug. Ook kunnen dieren bij uitzetting op een andere locatie een verminderde overleving kennen, maar het is desondanks een relatief goedkope en diervriendelijke oplossing. Wel zal deze maatregel om de circa drie jaar herhaald moeten worden als de konijnenpopulatie op het sportveld toeneemt.

Inhoud

Samenvatting	3
1 Inleiding.....	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Oorzaak van schade	5
1.3 Vraagstelling.....	6
1.4 Door opdrachtgever voorgestelde beheeropties.....	6
2 Materiaal en methoden	9
3 Bespreking beheeropties	10
3.1 Ongeschikte opties	10
3.2 Schadeherstel (“nuloptie”).....	10
3.3 Schadeherstel plus ontoegankelijk maken hoofdveld.....	11
3.4 Verjaging door honden.....	11
3.5 Vangen en herplaatsen plus ontoegankelijk maken complex.....	12
3.6 Monitoring van resultaat.....	14
4 Advies.....	15

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In 2008 is de Nota Dierenwelzijn door het stadsdeel vastgesteld. Een van de thema's van deze nota is hoe om te gaan met konijnenoverlast. Stadsdeel Westerpark wordt nu in het sportpark Transformatorweg geconfronteerd met een toename in de graafschade door wilde konijnen. De sportveldbeheerder vult met name in het voorjaar bijna dagelijks nieuwe gaten wat de overige taakuitvoering hindert naast het risico op afkeuren van het sportveld. Het park kent een populatie van tussen de 50-150 konijnen (inschatting stadsdeel). De dieren graven gaten in de sportvelden en onder trottoirs, en zorgen zo voor risico's voor persoonlijke ongelukken bij recreanten. Om die reden zoekt het stadsdeel naar de meest geschikte wijze om deze schade te voorkomen of maximaal te verminderen.

De tot nu gebruikte methode was het voorkomen van overlast door het vullen van de gegraven gaten. Na het verticuteren dit voorjaar is het gegraaf door konijnen echter zo omvangrijk geworden dat het vullen van gaten niet meer praktisch uitvoerbaar is. De situatie is zo ernstig, dat het sportveld mogelijk zal worden afgekeurd. Om die reden zoekt het stadsdeel een nieuwe strategie, om de overlast structureel aan te pakken. Het dierenwelzijn blijft echter voor het stadsdeel een belangrijke randvoorwaarde. Een drietal beheeropties tegen konijnenoverlast wil het stadsdeel middels onderliggend advies laten toetsen door een onafhankelijk experthouder.

Na een veldbezoek bleek de schade nog steeds voor te komen, maar in mindere mate: door een myxomatose-uitbraak in juli/augustus 2009 leek het aantal dieren gedecimeerd. Begin september 2009 schatte ik het aantal dieren op hoogstens 50. Een dergelijk terrein zal echter in de tijd met jongen 75 tot 100 dieren kunnen herbergen. Op het sportveldterrein komen ook buizerds voor, en tijdens het veldbezoek in september 2009 vonden we een havikveer en uitwerpselen van vossen. Havik en vos zijn predatoren van konijnen.

1.2 Oorzaak van schade

Het probleem van schade aan sportvelden door konijnen beperkt zich niet tot Westerpark. Ook een vergelijkbaar sportpark in Amsterdam (Elzenhagen) kende een probleem met schade door konijnen. Een studie van studenten van Wageningen Universiteit in opdracht van de Zoogdiervereniging en het Faunafonds wees uit dat 33% van 62 geënquêteerde Gelderse voetbalverenigingen wel eens schade aan hun terreinen had. En 23% van de respondenten ervoer deze schade als (zeer) ernstig (Bol et al., 2007¹).

¹ Bol, Griek, Kalisvaart, Maas & de Vries, 2007. Konijnenschade op sportvelden. Studentenverslag Academisch Master Cluster. Intern rapport. Wageningen Universiteit, Wageningen

Sportvelden zijn voor konijnen aantrekkelijk leefgebied. Door het regelmatig maaien van de velden krijgt het gras geen kans te verruigen tot taaie, oneetbare grashalmen, waardoor er altijd kort, voedselrijk gras voorhanden is. Vaak is de ondergrond zandig, waardoor holen makkelijk gegraven kunnen worden. Vaak ook zijn de velden omzoomd door hoge begroeiing, ter afscherming of als windvanger, die als dekking wordt gebruikt door de konijnen. Er is ook voldoende rust want de terreinen zijn het grootste deel van de nacht en ochtend niet in gebruik.

Konijnen zullen in grote weilanden en sportvelden niet snel echte burchten vestigen. Ze graven wel gaten in dergelijke graslanden. Het kan daarbij gaan om het aanleggen van latrines. Daarmee worden territoriagrenzen aangegeven tussen familiegroepjes konijnen. Een andere oorzaak is, met name in winter en vroeg voorjaar, graven naar wortels, die het dieet van (vaak al verdord of verdroogd) gras aanvullen. Schade zal dan ook vooral optreden in de winter, of tijdens de paarperiode, omdat in die periode territoriaal gedrag het meest plaats vindt.

Door de functie van territoriumgrens op te heffen, zou het mogelijk moeten zijn het maken van graafjes voor het markeren van territoria sterk te verminderen. Concreet: dan moet het veld ontoegankelijk gemaakt worden.

1.3 Vraagstelling

De Zoogdiervereniging is door Stadsdeel Westerpark gevraagd om advies over de door hen gekozen strategie om konijnenoverlast op te lossen. Het gaat daarbij om de volgende zaken:

1. De omvang van de populatie op het sportcomplex zelf en gelet daarop, of de mogelijke maatregelen hiertoe in verhouding staan.
2. De haalbaarheid van voorgestelde oplossingen, te toetsen met name op de aspecten diervriendelijkheid, kosten en duurzaamheid.
3. De haalbaarheid van de eventuele herplaatsing van konijnen toetsen, voor de locatie ten westen van het sportveld of een door de Zoogdiervereniging voor te stellen alternatieve locatie.

1.4 Door opdrachtgever voorgestelde beheeropties

De volgende opties ter bestrijding van de konijnenoverlast in het sportpark Transformatorbaan zijn door het stadsdeel geformuleerd:

1. Nuloptie is niets doen en de gaten dagelijks handmatig dichten. Dit is echter niet werkbaar gebleken. Een optie om plastic netjes door de toplaag te frezen of kunstgras toe te passen lijkt kostentechnisch niet haalbaar en een te zwaar middel en zo het doel voorbij te schieten.

2. Ingazen. Het belangrijkste sportveld met overlast waar al een hekje omheen staat voorzien van fijn rastergaas dat ca. 30 cm is ingegraven.

3. Verplaatsen. De konijnen afvangen met een (gemuilkorfde) fret en uitzetten op een westelijk gelegen natuurlijk terrein, dat van het sportcomplex is afgescheiden door een brede sloot (figuur), en het ontoegankelijk maken van het sportcomplex door het bestaande hek te voorzien van rastergaas om inloop van konijnen tegen te gaan.

Hierbij wordt het herplaatsterrein voor de konijnen geschikt gemaakt door te maaien, zodat ruigtekruiden plaats maken voor een meer grazige vegetatie, die ook langs de sloot over een lengte van circa 350 x 4 meter doorloopt. De bodem van het beoogde herplaatsingsgebied bestaat uit zand, klei of zandige klei. De rest van de vegetatie is opgaande vegetatie van ruigtekruiden en bos en bosranden. Natuurlijke predatoren zoals de vos zijn vooralsnog in dit gebied niet aanwezig met een burcht, maar door een wijziging in beheer en beleid (handhaven kampeerverbod) verwacht men dat predatoren zich in de nabije toekomst op het terrein zullen vestigen.

Overigens werden de mogelijkheden om de gevangen dieren uit te zetten in de kustduinen of in het Westelijk Havengebied eerder onderzocht, maar deze mogelijkheden vielen af, omdat beheerders vrees hadden voor genetische vervuiling of ziekten of omdat er gejaagd werd op de konijnen.

Graafschade op hoofdveld. Foto: Luc Sour.

Sloot tussen sportterrein en naastgelegen natuurlijk terrein.

Foto: Luc Sour.

2 Materiaal en methoden

Het advies is opgesteld op basis van de ecologische kennis van de soort van de auteur, en de beschrijving van de situatie door de heer Sour van stadsdeel Westerpark, bestudering van de geleverde documentatie (Nota), kaarten en foto's, en een veldbezoek.

Tijdens het veldbezoek werd gelet op aanwezige schade, sporen van konijnen (keutels, graafjes, holen) en de dieren zelf. Ook werd de situatie bekeken m.b.t. dekking op het terrein, de verbinding/isolatie van het terrein met omliggende geschikte terreinen, en het gevoerde beheer.

Vervolgens werd een aantal beheeropties geformuleerd en gewogen, naar aspecten dierenwelzijn, effectiviteit, uitvoerbaarheid en relatieve kosten. Omdat onderdelen van de beheeropties dikwijls uitvoerbaar zullen zijn door het team dat ook het openbaar groen onderhoud, is daarbij niet met daadwerkelijke kosten in euro's gewerkt, maar zijn alleen de uitgavenposten benoemd. Bij aspect dierenwelzijn is de Nota Dierenwelzijnsbeleid Westerpark als leidraad gebruikt.

In het volgende hoofdstuk worden de verschillende beheeropties besproken. Vervolgens wordt in hoofdstuk 4 de optimale beheerstrategie geadviseerd.

Konijnenhol in struweel tussen de twee sportvelden. Foto: Jasja Dekker.

3 Bespreking beheeropties

3.1 Ongeschikte opties

Er is een groot aantal beheeropties te bedenken, van niets doen tot het doden van de aanwezige dieren. Een aantal opties zijn echter niet geschikt voor de situatie van Sportpark Transformatorweg. Deze ongeschikte opties bespreken we kort in deze paragraaf.

De meest optimale beheeroptie voor wat betreft kosten en baten is het **vangen** met behulp van fret en vangbuidel **en euthaniseren** van konijnen, gecombineerd met het ontoegankelijk maken van het sportcomplex voor nieuwe vestiging. Dit heeft echter twee grote nadelen: het is onwenselijk vanuit oogpunt van dierenwelzijn en het tast de waardevolle stedelijke groene ruimte aan.

Sportvelden kunnen onaantrekkelijk gemaakt worden voor konijnen door de kruidlaag, de struiklaag en lage bomen; de **opgaande begroeiing** te **verwijderen**. Ook dit is ons inziens geen geschikte optie: de begroeiing dient als afscherming van de sporters, als windbreker, en geeft het park en de wijk een groen karakter. Daarbij geeft de begroeiing dekking aan predatoren van konijn zoals vos, buizerd en havik. Paradoxaal genoeg zorgt de dreiging van die dieren ervoor dat de konijnen bij voorkeur niet al te ver van burchten of dekking gaan, dus minder vaak in de open sportvelden grazen en graven.

Er zijn diverse **konijnenwerende middelen** in de handel. Deze smaak- of geurstoffen, met ingrediënten als tijgermest of chilipeper, zouden konijnen zouden afschrikken. Deze middelen zijn weliswaar effectief, maar zijn duur, zijn slechts ongeveer 15-25 dagen werkzaam, en worden door regen makkelijk van de grasmat afgespoeld. Deze maatregel beoordelen we dan ook als ongeschikt.

Konijnen kunnen ook geweerd worden door toepassing van geluid: knallen of ultrasoon. Het sportveld ligt echter in bewoond gebied, en verstoring door geluid wordt door ons daarom als niet haalbaar gezien. Vaak treedt ook na verloop van tijd gewenning op.

In de volgende paragrafen bespreken we de door de opdrachtgever voorgestelde beheeropties en een aanvullende diersparende beheeroptie die haalbaar zijn, van eenvoudig en relatief goedkoop, tot complex en duurder. Deze opties zijn: schadeherstel, schadeherstel plus ontoegankelijk maken hoofdveld, verjagen door honden en ontoegankelijk maken complex plus vangen en herplaatsen.

3.2 Schadeherstel (“nuloptie”)

De nuloptie, schadeherstel, brengt de dieren het minste schade toe. Dit vraagt wel een inspectie voor elke dag dat er een training of wedstrijd gepland is. Daarbij is dit voor de uitvoerder van inspectie en herstel een wat frustrerende werkzaamheid: het gaat

immers om symptoombestrijding. Lopende de zomer 2009 leek deze optie niet werkbaar: het werd een grote taak om bijna dagelijks alle velden af te lopen en schade te herstellen.

Terugkerende kosten: schadeherstel (zware taakbelasting medewerker gemeente);

3.3 Schadeherstel plus ontoegankelijk maken hoofdveld

Een verfijning van de nuloptie is het bestrijden van schade, plus ontoegankelijk maken van het hoofdveld. Dat kan door gaas te plaatsen. Het gaas dient 30 cm te worden ingegraven, het liefst met een horizontale terugslag, zodat er niet onderdoor gegraven kan worden. Maaswijdte mag maximaal 25 mm zijn, en het hek moet minimaal 100 cm hoog zijn. Het is in deze situatie goed mogelijk het hek aan te leggen onder het al aanwezige hekwerk rond het hoofdhek. Op een aantal plaatsen dienen dan klapdeurtjes voor de sporters te worden geplaatst.

Door de ongebruikte delen van het sportterrein (de slootkanten, bossages rond de velden, groenstroken tussen velden) aantrekkelijk te houden voor konijnen door regelmatig maaien en te sturen op kruidenrijke vegetatie in een beschutte omgeving, zullen dieren bij het andere grote veld vaker wegblijven.

Terugkerende kosten: schadeherstel buiten hoofdveld (arbeid door medewerker gemeente);

Eenmalige kosten: materiaal hek rond hoofdveld (optioneel de bijvelden);
plaatsing hek rond hoofdveld (optioneel de bijvelden).

3.4 Verjaging door honden

Het is bekend dat konijnen wegvlugten voor honden. Een methode om konijnen weg te houden van voetbalvelden is dan ook het laten rondlopen van een hond. Dit is bij voorkeur een ras voor jacht (bijvoorbeeld een Podeco, een spaanse windhond). Het complex moet afgesloten zijn, zodat de hond los rond kan lopen. Een aangelijnde hond zal namelijk niet hetzelfde effect hebben als een hond die losloopt. Aangezien de voetbalvereniging is omzoomd met sloten, zijn de kosten voor deze maatregel beperkt tot het aanschaffen van een hond (mits de hond niet zwemmend het complex verlaat). De maatregel is effectief in het tijdelijk weggagen van de konijnen van de sportvelden, naar de ongebruikte bermen en de struwelen, en in een enkel geval van het terrein af. De dieren moeten dan door het hek naar buiten kunnen: daartoe kan een sluis worden aangelegd. Wanneer de hond niet aanwezig is, zullen de konijnen die zijn verjaagd naar de bermen en perceelsranden weer terugkomen. Het publiek zal deze maatregel waarderen, er worden immers geen konijnen gedood.

De mest van de hond is natuurlijk onwenselijk, en moet worden opgeruimd. Dit moet dus worden afgewogen tegen de arbeid die nodig is voor het herstellen van de schade

door konijnen: mogelijk is het verwijderen van de hondenpoep, plus het verzorgen van de hond (voeren, inspecteren, loslaten en opsluiten bij gebruik van het veld) meer werk dan het dichten van de door konijnen aangebrachte graafschade.

Wegens aanschaf en beheer van de hond is dit een minder praktische oplossingsrichting. Daarbij is er een kans dat de hond de sloten rond het terrein overzwemt, en de autoweg of fietspad oploopt. Ook kunnen opgejaagde konijnen het complex niet ontvluchten (aangezien het complex omgeven is door sloten) waardoor de inzet van een hond minder effectief is.

Terugkerende kosten: verwijderen hondenpoep;
verzorging hond (arbeid door medewerker gemeente);
voedsel hond.

Eenmalige kosten: aanschaf hond.

3.5 Vangen en herplaatsen plus ontoegankelijk maken complex

We adviseren, als er voor de optie “Vangen en herplaatsen plus ontoegankelijk maken complex” wordt gekozen, gebruik te maken van een fretteur. Een fretteur zet alle openingen van een hol af met een netje, en laat een gemuilkorfde fret het hol in. Deze jaagt de konijnen naar buiten, het netje in, waarin het dier verstrikt raakt en door de fretteur kan worden gepakt.

Met behulp van een fret en vangbuidels kunnen konijnen effectief gevangen worden, maar het wegvangen van alle konijnen zal toch enkele dagsessies kosten. De grootste kosten zullen dus die van het fretteren zijn. Deze kosten kunnen afgezet worden tegen de besparing in kosten doordat het wekelijks of zelfs dagelijks herstellen van de door de dieren aangebrachte schade. Er zullen in het eerste jaar enkele vangsessies nodig zijn, en mogelijk een herhaling in het volgend jaar. Fretteren geeft altijd ongerief bij konijnen: ze denken voor hun leven te moeten rennen. Ook het hanteren door mensen (vangen, opsluiten, en weer loslaten) veroorzaakt bij bijna alle wilde dieren stress. Verplaatsingen op een dergelijke korte afstand zijn goed uit te voeren zonder verliezen van dieren door stress. Door hopen zand, of zelfs kant-en-klare gangen aan te leggen, kan het verlaten van de dieren van de uitzetlocatie, met alle gevolgen van dien (verkeer, predatie) sterk verminderd worden. Met dergelijke verplaatsingen hebben collega's in Spanje, en ook in Nederland, goede ervaringen. Daarbij wordt de verplaatsing overigens uitgevoerd vanuit de wens de konijnenstand te verbeteren.

Fretteren moet gebeuren buiten de periode dat er jongen in de hollen kunnen zijn: april-augustus. De jongen zijn nog niet snel genoeg om voor de fret op de loop te gaan. Een niet gemuilkorfde fret verwondt of doodt het jonge konijn, en blijft zelf vaak in het hol. Het beste is afvangen in herfst of winter: dan zijn door de kale struwelen de konijnenhollen ook het meest zichtbaar. De ervaringen van de Zoogdiervereniging met ervaren fretteurs voor het vangen van konijnen voor onderzoek (merken, bloedafname) en voor verplaatsen zijn zeer positief.

Het complex is eenvoudig ontoegankelijk te maken: het is omgeven door sloten, en de hoofdingang kan worden afgegrensd door een wildrooster en ingegraven gaas tegen het hek.

Nadeel is dat tijdens perioden met vorst het sportcomplex weer bereikbaar wordt via de dan bevroren sloten. Dispersie en vestiging in nieuwe terreinen gebeurt gelukkig vooral in het voorjaar en zomer, als jonge dieren een eigen territorium moeten vinden. Eventueel kan worden besloten bij perioden met vorst de dieren in het uitzetgebied worden bijgevoerd, om het wegtrekken te minimaliseren.

Als dieren zich snel op de nieuwe locatie vestigen, zal sterfte door zwerven en de kans op terugkeer naar het sportveld kleiner zijn. Vestiging van de dieren op de uitzetplek kan worden bevorderd door (tijdelijke) kunstholen of extra dekking te plaatsen. Te denken valt aan met grondboor schuin geboorde pijpen, opbrengen van een zandlichaam, houten boxen, of stapels takken. De dieren hebben dan dekking gedurende de tijd die ze nodig hebben om eigen holen en burchten te graven. Verplaatsing van dieren geeft echter altijd “ongerief”: het fretteren, gevangen genomen worden en zich in een vreemd gebied moeten vestigen is zeer stressvol.

Als keuze voor een herplaatsingsgebied ligt het naastgelegen terrein voor de hand (figuur). Dit is een aantrekkelijk terrein met nu al een grote natuurwaarde: orchideeën, buizerd en specht zijn aanwezig. Het bestaat uit een veld met hoge opgaande kruidlaag, een open areaal met hogere bomen en een langwerpige strook hoge vegetatie, bomen en struiken. De delen met hogere kruidlaag zouden regelmatig gemaaid moeten worden, om zo tot een graziger en kruidenrijkere vegetatie te komen. De kans op snelle vestiging kan worden verhoogd door enkele hopen zand op het terrein te storten. Het gaat dan om enkele kubieke meters, om zo hopen te krijgen van 2-3 meter diameter en zo'n 1 meter hoog. Er werden in het terreindeel met bomen tijdens het veldbezoek al enkele konijnen gezien.

Eenmalige kosten: Leges ontheffing Flora- en faunawet voor vangen, verstoren en herplaatsen konijnen (artikelen 9, 10, 11 en 14)
Inrichting uitzetgebied (aanbrengen zandhopen);
Dicht maken ingang sportcomplex met gaas en wildrooster.

Terugkerende kosten: Fretteur ~ 250 euro per dag (bij een twee- tot driedaagse sessie, en ca. 2 sessies in het eerste jaar en daarna elke drie jaar de sessie herhalen);
Aangepast maaibeheer uitzetgebied (twee keer per jaar maaien).

Ligging van het sportcomplex, en beogde uitzetterrein. Groen: beogd uitzetterrein met een extra maaibeurt. Sportveld met grootste overlast is het hoofd-veld. Rode cirkel: voor konijn af te sluiten ingang complex.

3.6 Monitoring van resultaat

Tevens adviseren wij om tijdens en na het nemen van de maatregelen het ingreepgebied te monitoren op effectiviteit van de maatregelen. Zo kan bepaald worden of de gekozen aanpak effectief was. Het zou goed zijn de uurbesteding voor schadeherstel vast te leggen. De aantalsmonitoring is goed uit te voeren door een tweewekelijkse telling van dieren, een half uur na schemering, op een dag dat er niet getraind wordt. Er wordt een vast parcours gedurende een vaste teltijd langs de velden gelopen, waarbij met een zaklamp vooruit wordt geschenen, en alle konijnen in de lichtbundel worden geteld.

4 Advies

We adviseren in eerste instantie de beheeroptie “schadeherstel en ontoegankelijk maken hoofdveld” uit te voeren. Deze oplossing is het meest dier- en natuurvriendelijk (de dieren blijven op het terrein, natuurwaarde wordt niet aangetast) en zorgen voor een minder grote werklust voor de terreinbeheerder. Door plaatsing van hekken wordt het hoofdveld (bijvelden optioneel) ontoegankelijk, waardoor schade niet meer zal voorkomen.

Wanneer het plaatsen van hekken rond het hoofdveld te duur blijkt te zijn, adviseren we als alternatieve oplossing de dieren te vangen en verplaatsen, gecombineerd met het ontoegankelijk maken van het sportcomplex (ingegraven gaas tegen het hoofdhek en zo nodig een wildrooster). Het ongerief voor de konijnen is hierbij weliswaar tijdelijk hoog, niet alle konijnen kunnen worden afgevangen en mogelijk keren er dieren terug, maar het is een desondanks relatief goedkope, en relatief duurzame oplossing. We adviseren na circa drie jaar het afvangen te herhalen, als de aanwas van konijnen weer leidt tot overlast.

In beide gevallen is het voor slagen van de maatregelen van groot belang dat de hekken vandalismebestendig zijn, en dat er op wordt toegezien dat de toegangspoort gesloten blijft.